

## ШЕТЕЛ АЗАМАТТАРЫНЫҢ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСТАРЫНДАҒЫ КЛУБ ПЕН ҮЙІРМЕЛЕРДІҢ РӨЛІ

Ашылғанына биыл 88 жыл толып отырған әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің алты факультетінің бірі жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультеті өз тарихын сонау 1985 жылдан бері бастайды. Алғашында тек ұлты шетел азаматтарын дайындайтын факультет ретінде құрылса, 2001 жылдан бастап шетелдегі қазақ диаспорасының өкілдерін қабылдай бастады.

Факультетіміздің басты мақсаттарының бірі шетел азаматтарына тіл үйрету болса, қазақ диаспора өкілдерін кешенді тестке дайындау. Факультетіміз шетел азаматтарына тек білім берумен шектелмей, жаңа ортаға бейімдеп, тәрбиелейді. Біздің басқа факультеттерден ерекшелігіміз де осында. Куратор – эдвайзерлер Қазақстанға жаңадан келген шетел азаматтарымен бірге жүріп, оқуға қатысты құжаттарды реттеуден бастап, ауруханаға апару, қаламен таныстыру сияқты жұмыстарымен айналысады.

Факультетімізде оқумен қатар тәрбие жұмысы бірге ұштастыра атқарылады. Тәрбие жұмысында клубтар мен үйірмелердің алатын орны ерекше. Қазіргі уақытта алты клуб, он үш үйірме жұмыс атқаруда. Олар: С.Әшімбаев атындағы «Парасат» жас әдебиетшілер клубы, «Өлкетану», «Қазақ киносы», «Қызықты старт», «Кәсіби бағдар беру», «Жас ғалым» клубтары мен «Жас тарихшылар», «Жас талап», «Эврика», «Сөз зергері», «Жас шебер», «Шамшырақ», «Жауқазын», «Мұражайтану», «Жас биолог», «Талапкер», «Қызықты химия», «Математика және логика», «Атамұра» үйірмелері жұмыс жасауда.

Өз жұмысын 2009 жылы бастаған С.Әшімбаев атындағы «Парасат» клубы жыл сайын тыңдаушылармызды әдебиет әлемімен таныстырып, ақындарымыз бен жазушылардың еңбектерін талдап, біршама болса да қазақ әдебиетін насихаттау жұмыстарын атқарады. Жыл сайын М.Мақатаевтың «Мен өмірге жырлау үшін келгенмін» атты дәстүрлі жыр кеші өткізіліп келсе, соңғы жылдары А.Құнанбаевтың жыр кеші өз бастауын алды.

«Өлкетану» клубының мақсаты шетелдік азаматтарға Қазақстанның тарихи орындары мен көрікті жерлерін таныстыру. Қазан айынан ҚазҰУ-дың биология факультетінің және ҚазҰУ-дың мұражайымен танысса, орталық, Д.А.Қонаев, А.Байтұрсынов, С.Мұқанов, Ғ.Мүсірепов, М.Әуезов, Спорт, ұлттық аспаптар мұражайларымен танысады.

«Өлкетану» үйірмесі 2011 жылы ЖОО-ға дейінгі білім беру факультеті ЖОО-ға дейінгі дайындық кафедрасында шетелден келген оралман және ауған тыңдаушыларына Қазақстан мемлекеті туралы тарихи және мәдени орындарға, қала сыртындағы табиғаты көркем жерлерге алып бара отырып, оларды тек көрсетіп қоймай, терең тарихына үңілдіріп, жан-жақты мағлұмат беріп, Қазақ елін шетелдіктерге дәріптеу мақсатында құрылды. Үйірменің негізгі ұстанымы – «Қазақстанның тарихи және мәдени орындарымен терең таныстыру және толық мағлұмат беру». Үйірменің жұмыс істеу бағыты бойынша оқу жылының ағымында әртүрлі мәдени танымдық шараларды, мемлекеттік тілді, ел тарихымен терең таныстыру сабақтары, кездесулер, мәдени-танымдық саяхат сабақтар, тренингтер өткізіледі.

Қорыта келе айтарымыз, факультетте жұмыс істеп жатқан клуб, үйірмелердің шетелден келген тыңдаушыларды жаңа ортаға бейімдеуде үлкен еңбек атқаратыны сөзсіз.

С.А.Нусупбаева, Ж.Т.Ибраимова, М.Н. Ибраимова, Дауытова Ж.К.

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің аға оқытушылары

## ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗҰУ МҰРАЖАЙЛАРЫ

Еліміздің ең ірі білім ордасы – Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің тарихы мен мәдениетінің, білім деңгейі мен қорының басты көрсеткіші мұражайлар екені белгілі. Бұл мұражайлар – өнегелі мамандарын тәрбиелейтін университеттің ғылыми-ақпараттық, танымдық, тәрбиелік бөлімшесі. Олардың негізгі мақсаты – халқымыздың бай тарихи-мәдени, рухани мұрасын сақтау мен насихаттау, білім мен ғылым саласында жеткен жетістіктерін дәріптеу болып табылады. ҚазҰУ қабырғасында 6 мұражай бар. Олар әр жылдары салынып, әрқайсысы жеке-жеке кешенді құрайды.

Бірінші мұражай – әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті мұражайы. Университет мұражайы 1989 жылдан бастап жұмыс істейді, 20 жылдан кейін оған ауқымды қайта қалпына келтіру жұмыстары жүргізілді. Жаңа мұражайдың ашылуы ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаевтың 2009 жылы 13-қазан айындағы әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға келу сапарымен орайластырылған болатын. Бұл мұражайда ҚазҰУ тарихы, оның іргесін қалап, өнегелі өмірін осында жұмыс істеп өткізген тарихи тұлғалардың өмірі мен қызметін баяндаумен, бай мұрасымен ерекшеленеді.

Екінші мұражай – әл-Фараби бабамызға арналады. Мұражай Қазақ Ұлттық университетіне 1991 жылы есімі берілген Ұлы ғұлама бабамыз әл-Фарабидің рухани мұраларына арналған. Бұл музей 2013 жылдың 13-сәуірі күні университетіміздің Ғылыми

кітапханасымен бірге салтанатты түрде өз есігін барша қауымға айқара ашты.

Үшінші – биологиялық мұражай. Ол 1936 жылы биологиялық факультеттің зоология кафедрасы жанынан зоологиялық мұражай ретінде ашылып, кейін 1949 жылы факультеттің биологиялық мұражайы болып қайта құрылды.

Төртінші – Қазақстанның палеолит мұражайы. 2000 жылы ашылған. Мұражайдың топтамалық ғылыми қоры 600 мыңнан астам артефактіден тұратын палеолит және неолит дәуірлеріндегі тастан жасалған құрал-саймандардың жинағынан құралған.

Бесінші – Қазақстанның көне және ортағасырлық археологиясы мұражайы. Ол 1983 жылы ашылған. Онда қола дәуірінің, ерте темір ғасырының және орта ғасырлардың археологиялық материалдары жинақталған.

Алтыншы – Шығыс мұражайы. Ол 2014 жылдың 16-мамырында шығыстану факультеті қытайтану кафедрасының ұйымдастыруымен университеттің серпінді жобаларды жүзеге асыру бағдарламасы аясында ашылған болатын.

ҚазҰУ мұражайлары тарихи, мәдени, рухани құндылықтарды бойына сіңірген жас мамандарды дайындауда маңызды рөл атқарады.

М.Н. Ибраимова, С.А.Нусупбаева, Г.М. Мужигова

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің аға оқытушылары

## ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗҰУ ПАЛЕОЛИТ МҰРАЖАЙЫ

Мұражай – еліміздің ең ірі білім ордасының бетпердесі, имиджі, тарихи қоры және корпоративті мәдениетінің басты көрсеткіші. ҚазҰУ-да 6 мұражай бар. Соның ішінде Орталық Азияда жалғыз болып есептелетін Қазақстанның палеолит мұражайы. Оны құрып, толық іске қосқан тарихшы, археолог, ғалым Ж.Қ.Таймағамбетов. Ол өзінің ғылыми жобасының аясында 2000 жылы ҚазҰУ-да ашқан болатын. Мұражайдың топтамалық ғылыми қоры 600 мыңнан астам артефактіден тұратын палеолит және неолит дәуірлеріндегі тастан жасалған құрал-саймандардың жинағынан құралған. Материалдар хронологиялық тізбек бойынша орналасқан. Ол адам эволюциясы, кейінгі палеолит, Мустье дәуірі, төменгі палеолит секілді 5 бөлімнен және мезолит, неолит және энеолиттен тұрады.

Мұражай спецификалық жағынан алғанда Сорбон мен Кембридж университеттерінен кейін әлемде үшінші орында, ал ТМД елдері бойынша алғашқы тас дәуірінің (палеолит) мұражайының ашылуы еді. Музейдің ашылуына жоспарлы түрде Қазақстан территориясында жүргізілген археологиялық экспедиция жұмыстары нәтижесінде табылған палеолит, мезолит,

неолит дәуірінен мәлімет беретін артефактілердің көптеп табылуы негіз болған.

Бұл тас құралдар Қазақстан территориясында әр жылдарда археологиялық қазба жұмыстарын жүргізген Қазақстаннан шыққан жетекші маман археологтар Х.А.Алпысбаев, А.Г.Медоев, Ж.Қ.Таймағамбетов, Б.Ж.Әубекеров, О.А.Артюхова мен 1992 жылдан бері жиырма жылға жуық Қазақстан территориясында археологиялық қазба жұмыстарын жүргізген біріккен, кешенді Қазақстан – Ресей (РҒА СБ археология және этнология институты) археологиялық экспедициясы жұмыстарының жемісі болып табылады.

Бұл мұражай Қазақстанда және әлемдік деңгейде бәсекеге қабілетті, өз елінің мәдени-тарихи құндылықтарын бойына сіңірген, рухы мықты жанашыры өнегелі мамандарын тәрбиелейтін университеттің ғылыми-ақпараттық, танымдық, тәрбиелік бөлімшесі болатынына сеніміміз мол.

М.Н. Ибраимова, С.А.Нусупбаева, Т.М.Буланова

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті Жоғары оқу орнына дейінгі білім беру факультетінің аға оқытушылары